

บทคัดย่อ

เนื่องจากศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาเป็นเวลานาน แนวคิดและหลักคำสอนของศาสนาพุทธจึงน่าจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ ความประพฤติ และการดำเนินชีวิตของคนไทยโดยส่วนใหญ่ ความเข้าใจเรื่องการบริหาร จากแก่วัด และการบริจาคเพื่อสาธารณะกุศลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา จะช่วยให้เราเข้าใจบทบาทของวัดต่อ การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาสังคมไทยได้ดีขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดมาตรการการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในสังคม เพื่อสร้าง ความสมานฉันท์ และส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืนในที่สุด

โดยอาศัยแบบจำลอง Multivariate Probit ในการวิเคราะห์การตัดสินใจ เลือกวิธีการบริจาคระหว่างการให้เงิน สิ่งของ หรือเวลา และแบบจำลอง Bivariate Tobit ในการวิเคราะห์จำนวนเงินที่ให้จริงและความถี่ของการทำงานจิตอาสาของ บัณฑิตบุคคล โดยเปรียบเทียบระหว่างการบริจาค แก่วัดกับการบริจาค แก่องค์กรสาธารณะกุศลที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา แล้ว การศึกษานี้มีข้อค้นพบที่สำคัญสามประการคือ ประการแรก ระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จก่อให้เกิดผลกระทบที่เป็นบวก (positive externality) ต่อการตัดสินใจบริจาค จำนวนเงิน ที่ให้ และจำนวนครั้งของการทำงานจิตอาสาแก่วัด และแก่องค์กรสาธารณะกุศลโดยทั่วไป การส่งเสริมการศึกษาจึงเป็นประโยชน์ไม่เพียงต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ แต่ยังมีส่วนช่วยปลูกฝังค่านิยมการช่วยเหลือสังคมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาด้วย

ประการที่สอง ทุนทางสังคมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายทางสังคมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และเครือข่ายทางศาสนาต่างมีผลที่เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจบริจาค จำนวนเงินที่บริจาค และจำนวนครั้งของการทำงานจิตอาสา ทั้งนี้เพราะเครือข่ายทางสังคมเป็นช่องทางให้บุคคลได้รับข่าวสารข้อมูลมากขึ้น รับทราบปัญหาและความต้องการของผู้ที่เดือดร้อน รัฐบาลจึงควรมีมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนต่างๆ สร้างเครือข่ายทางสังคมด้วยการส่งเสริมการทำกิจกรรมในชุมชนอย่างน้อยเดือนละครั้งทุกเดือน เครือข่ายในชุมชนที่เข้มแข็งจะส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งในการระดมอาสาสมัคร และการจัดสรรสวัสดิการภายในชุมชน นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายทางสังคมยังอาจช่วยชดเชย Crowding out effect อันเนื่องมาจากงบประมาณรายจ่ายเพื่อศาสนาของรัฐด้วย

ในประการสุดท้าย การติดตามข่าวสารบ้านเมืองอยู่เป็นประจำ ช่วยส่งเสริมให้บุคคลทำงานจิตอาสาให้แก่วัดและแก่องค์กรสาธารณะกุศลที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา มากกว่าผู้ที่ไม่ได้ติดตามข่าวสารเป็นประจำ การส่งเสริมให้บุคคลรักการอ่าน และปลูกฝังนิสัยให้บุคคลติดตามข่าวสาร

บ้านเมืองเป็นประจำทุกวัน จะเป็นมาตรการที่ส่งเสริมการช่วยเหลือสังคมทางอ้อม สื่อสารมวลชนที่ ึ่ง
โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์มีบทบาทสำคัญต่อการช่วยเหลือสังคม ด้วยการรายงานและวิเคราะห์
ข่าวสารปัญหาทางสังคมให้ผู้สนใจรับทราบ และทำหน้าที่เป็นช่องทางในการระดมความช่วยเหลือแก่
ผู้ได้รับความเดือดร้อนในยามฉุกเฉินด้วย

คำสำคัญ   การบริจาค การทำงานจิตอาสา ทุนทางสังคม การบริจาคเพื่อศาสนา